

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi (Jurnal în zig-zag)

Prima zi

Mogoșoaia – splendoare în cvasi-ruină. “Prima zi a festivalului are o poveste, are un traseu, o hartă (...) Povestea este dată de tema expoziției de *sculptură* (s.n.) a artistei Raluca Ghidreanu: *Prison of Life*”, ne spune programul Săptămânii...

Nu, spunem și noi, aceea nu e sculptură și, din păcate, nu e *nimic* viabil artistic. Mai mult, placajele desenate de pe gazon, (ca niște ținte pe un poligon), personaje infantile reprezentând prizonierii, își pun amprenta asupra întregului “metatext” ce însoțește muzica. Sărăcie de idei, butaforie ieftină. Un tur rapid al “locației”. Într-unul din beciuri veghează tăcute, anistorice, sculpturi (adevărate) dintr-o excelentă retrospectivă Vasile Gorduz.

Leșim în spațiul deschis, în istorie. Și nu regretăm. Este soare și peluza cu stânjenei e mai vie ca oricând.

Ora 20:30 - MultiLudicMedia

Concertul tinerilor compozitori Mihai Murariu, Sabina Ulubeanu, Elena Apostol și Darie Nemeș Bote – muzici corecte, scrise sensibil, fără strălucire sau vârfuri. Cu nimic mai prejos sau mai sus decât piesele unora dintre mai vârstnicii compozitori din festival. Mi-a plăcut lipsa retoricii apăsate și a violențelor care populează tot mai mult spațiul nevrotic contemporan. Adaosul de imagine (film, joc, performance) mi s-a părut a fi un leșt inutil, fără logică și expresivitate (mai ales în ultimele două piese - *Joacă un joc!* și *Profile Per4mance*). De altfel, deficitul de sens se va perpetua în aproape toate momentele de acest fel (vezi doar prima și ultima zi).

Ludicul (invocat în titlu) presupune inteligență și

umor. Nu le-am sesizat. I-aș menționa pozitiv, însă, pe tinerii interpreți în special pe flautista Ana Chifu, prezentă și în alte concerte, și pe clarinetistul Constantin Urziceanu.

- Muzici prea lungi... De-am sta așa și la autostrăzi... Parafrazând vorba cuiva: compozitorul trebuie să taie de trei ori și să scrie odată. Sau, unii, niciodată.

(Despărțirea de public)

Pauză și tăcere. Pauza-sterilă, tăcerea-gravidă. Concert (puțin) extraordinar de orgă - Eva Maria Houben. Când Eva (M.H.) a fost alungată din Paradis, motivul a fost, cu siguranță, ciclul ei de piese (aus dem Zyklus Orgelbuch), în care se vede că niciodată ridicolul prețioaselor (netalentate) nu și-a spus ultimul cuvânt. Câteva sunete cu intercalări de mari și insuportabile pauze. Trebuie să fii total lipsit de fler (muzical), să nu realizezi, că orga este, poate, instrumentul care acceptă (psihologic vorbind) cel mai puțin pauzele lungi, mai ales după niște acorduri “grase”. Dacă ne gândim la mulțimea muzicilor statice, non-evenimentiale (să va traduc - plicticoase), unde tăcerea sau anemia informației sunt totuna, și mai adăugăm și ultimele “opus”-uri cinematografice ale tinerilor (titrați, premiați, lăudați de cronicari cu solid handicap cultural), cred că putem vorbi despre un adevărat sindrom al *pauzei* (atenție, nu al expresivelor tăceri din marile filme rusești sau poloneze).

Intermezzo

Muzicologii noștri se împart în două categorii: unu - cei care nu vin la festival și, în genere, la muzica nouă și - doi - Despina Petecel. Rezerva față de multe creații contemporane este, cred eu, justificată. A fi, însă, neinformați, nu cred că intră în “fișa postului” unui critic muzical.

Ziua a doua

Ora 18:00. Mișcătoare muzica lui Myriam Marbe - *Vocabulary I*, o stranie incantație pentru mezzo sau soprană (Elmira Sebat), violă (Thomas Beime) și percuție (Christian Roderburg). Apropiată expresiv și timbral, parcă un pandant al *vocabularyului*, este

Hasret de Beime. Violeta Dinescu face o frumoasă și eleganta reverență spațiului în care s-a născut și format, prin *Din cîmpoi*, pentru violă. Un parfum aparte, o prospețime ieșită din șabloanele culturale europene, conceptualiste, expresioniste, minimaliste, darmstadtene etc., ne aduc cele *Trei cântece* ale compozitoarei mexicane Marcela Rodriguez. Imaginez un festival în care Europa să fie, pusă pentru un timp, între paranteze. “Bătrânei Doamne” încep să i se

**Contrapunct în
Magicland**

accentueze ridurile.

Dincolo de vise IX de Vlad Ulpiu, se nutrește, ca mai toate piesele sale, din *Mozaicul* începuturilor sale de “oniric” (botezat așa, cu excesivă îngăduință, de

Anatol Vieru). Deficit cronic de idei (formale, estetice, culturale). Scrie *Vise 1,2,3...*, *Dincolo de vise IX*, *Împletirea viselor* (nefericit titlu) etc. Astfel spus, visează non-stop. Așteptăm, sincer, ca autorul să se trezească (într-o bună zi) și să încerce să schimbe rețeta. Spre binele lui și-al publicului.

Pe același tipar evoluează (un fel de a zice) și Fred Popovici, care-și vede conștiincios de studiul anatomiei sunetului, ignorând anatomia (rabdurie doar până la un punct) a ascultătorilor.

Să ne înseninăm puțin, amintind de excepționala voce a Elmirei Sebat. Stranie, extrem de personală, inteligentă, o adevărată bucurie.

Ziua a treia.

Cvartet pentru o lavalieră (I) poate fi un titlu simpatic, cu conotații harmsiene, necum kafkiene, cum se arată a fi terifianta realitate a ideii de reclusiune. Terifiantă doar în teorie, pentru că, pe scenă, viermuiala nefericiților dansatori închiși într-un fel de acvariu/cabină telefonică și amintind de gasteropodele barbiene, își consumă drama (câtă e) în câteva minute. Restul, până la o oră, e, din non, pauză. La 20:00 - se reia coșmarul - *lavaliera* se întoarce (!).

Nu sunt masochist și plec. Un nou concept *cool* - *artist sonor* (Julien Trambouze), deficit de simț al limbii, nu orice poate fi transpus oriunde (artist plastic). “La umbra kitsch-ului în floare” au stat: omul cu conceptu’ - Vava Ștefănescu, Julien (Neospitalierul) - artist sonor (!) și dansatorii. Coțofană, Dancs și Fairuz (Liban).

Din Liban, sigur, prefer cedrii.

Ziua a patra.

Am scris cândva cu simpatie despre Mihaela Vosganian. Îmi plăcea curajul ei de-a folosi o materie simplă, din diferite zone folclorice ale lumii *distilând-o inteligent*.

În *Calea Îngerului Uman* pentru artist tradițional, grup experimental etc. etc. etc., lucrările par a fi scăpate, însă, total de sub control. Nu poți să-l pui pe

poetul Varujan, lângă cel vrâncean sau cel ungurean, nu poți să aduci un didgeridoo, că-i exotic, dă bine și să-l abandonezi după câteva secvențe, nu poți să pui o toacă, tot efemeră (ce vine din spațiul sacru-ritualic) lângă o chitară electrică ce vine dinspre discotecă, nu poți să pui cântările și recitățile folclorice (total neprelucrate - ca exponate de muzeu), lângă modernismele saxofoanelor lui Emil Sein. Să mai adăugăm vocea autoarei din off (de altfel, foarte frumoasă), toba, fluierul și ce-o mai fi fost pe acolo (mă intrigă absența solzului de peste).

Nu poți pune orice lângă orice decât într-o Academie de Patafizică.

Andrei Tănăsescu este un muzician desăvârșit. Îmi plac omul, compozitorul, pianistul, îmi place curajul lui exprimat cumva juvenil, pentru care, nu o dată, a fost ironizat de șefii Uniunii. În *Toccata pentru pian și orchestră* are un discurs perfect articulat formal (și temporal), orchestrează excelent (mulți dintre cei care l-am “amendat” în timp ar avea ce învăța de la el) are forță și, spre deosebire de mulți alți confrăți, nu e o clipă plicticos. Cunoaște perfect lecția clasicilor.

Nu pot să nu observ, însă, un anume retard stilistic. Poți să-i resuscitezi pe Șostakovici sau pe Rachmaninov doar în exercițiile de școală. Andrei

Andrei Tănăsescu

Photo: Mihai Cosma © 2010

trebuia să “picure” măcar, în *Toccata* sa, ceva din compozitorul Tănăsescu. Știu sigur că există.

Masques et miroirs pentru saxofon și orchestră - frumos titlu, și nu doar el. Autoarea, Doina Rotaru, iese (și bine face!) din stilul doinit al cantilenei și ne propune o piesă cu contururi mai ferme, cu binevenite contraste, cu un bun simț și control al percuției.

Excelent, ca de obicei, Kientzy. O seară incitantă.

17:30 - Din nou Elmira Sebat. Sper să am norocul să o întâlnesc într-o zi și în calitate de compozitor. Bianca Manoleanu, Elmira Sebat și Steliana Calos - cele trei doamne ale muzicii noi.

Ziua a cincea.

Ora 18:00 - Recital de chitară - Sergio Altamura (Italia).

Muzică intimista, de bar discret, în luminile căruia poți să-ți rememorezi, dramatic, viața. Muzică sinceră, expresivă. Spațiu interzis "elitiștilor". Îmi place.

Ora 19:30 - Lui Altamira i se adaugă Irinel Anghel și Sorin Romanescu. Experiment. Cu suflete. Primejdios, deci. Primul cuvânt care îmi vine minte - voodoo. Spațiu deschis "etiliștilor". Și tristețea de-a vedea un talent de excepție (vocal, actoricesc - Irinel), făcând balet pe marginea prăpastiei. Uverderode. Când lumea se mai ține doar într-o mică brățară de argint, n-o mai împingi și tu.

Ziua a șasea.

19:00 - Concertul orchestrei Radio (admirabil). Dirijat de Horia Andreescu, poate cel mai apropiat muzician, din breasla sa, de muzica nouă.

Dan Dediu

Dan Dediu (în *Hibernator* pentru trombon și orchestră) scrie, ca de obicei, cu față spre public rămânând, în același timp, el însuși. Intelligent, ironic, vivace, bun orchestrator... cred că-i enervează pe mulți dintre plicticoșii muzicii. Să ai ca semn distinctiv de originalitate tocmai lipsa apetenței *programatice* pentru ea. Dacă Dan Dediu poate fi circumscris zonei ludice a post-modernismului, Sorin Lerescu (în *Side by side* - dublu concert pentru saxofon, violă și orchestră) aparține, prin lirism și sensibilitate, unui modernism generic, ușor nostalgic, fără contururi abrupte, dar extrem de divers și colorat în detalii.

Excelent, ca de obicei, redutabilul duo Kientzy (saxofon) - Cornelia Petroiu (violă); la fel, virtuozul trombonist Barrie Webb, din primul concert.

Vârful serii, și al întregului festival, aș zice, a fost *Simfonia a 8-a* de Pascal Bentoiu, impresionant monument al unei vieți exemplare din toate punctele de vedere. Puțini sunt artiștii liberi-profesioniști care să nu datoreze aproape nimic instituțiilor statului, dar care să se ofere cu atâta generozitate nevoilor cetății, de la restituirea unor capodopere enesciene (orchestrarea

ultimelor simfonii), până la atât de necesara reconstrucție a UCMR.

De la Dante la Eminescu, trecând prin marile repere culturale europene, Bentoiu dovedește în ultima sa simfonie că este un autor total. Desăvârșit orchestrator, fapt dovedit și în "colaborarea" sa cu Enescu, el stăpânește la fel de bine zone expresive din cele mai diverse, lirice, dramatice sau ludice, dovedindu-se totodată și un foarte fin cunoscător al literaturii universale.

Ziua a opta.

Excelente concertele ultimei zile de festival. Atât ca interpretare, cât și ca programe; ansamblul *Profil Simfonieta* dirijat de Tiberiu Soare și *Traiect-ul* condus de Sorin Lerescu sunt două dintre formațiile care, alături de *Archaeus*-ul lui Liviu Dăncăanu întrețin, cât este posibil un climat favorabil muzicii noi, pusă cam de mult între paranteze de instituțiile noastre muzicale.

Îi remarc pe mai tinerii și foarte promițătorii Mihai Murariu și Mihai Măniceanu, iar din programul *Traiect-ului* pe Filip Pavlov (excelent servit de violonista Geanina Săveanu - Meragin, secondată la pian de Andrei Podlache) și foarte buna prestație a lui Barrie Webb în *BONTROM* de George Balint, aproape singura piesă dedicată trombonului în care sunt căutate și efectele mai lirice, mai puțin contondente, ale instrumentului.

Ora 20:30 - Love Bubbles Story

Din nou, la răpa Uvedenrode... Plec cu un gust amar. Păcat.

Valentin PETCULESCU

P.S. Dumnezeu a făcut lumea în șapte zile. Un festival se face mai greu, în opt zile. În ultima,

Horia Andreescu

Dumnezeu a trebuit să inventeze sau să reinventeze muzica. Rămâne să decideți dumneavoastră dacă a reușit sau nu.